

AZ ELSŐ KERESZTYÉNEK KORA

(Olvasmány)

Gyülekezeti óraszám: 0. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Fekete Károly: A Heidelbergi Káté magyarázata, Budapest, 2013; Magyarázatos Biblia, Szűcs Ferenc: Hitvallásismeret, Budapest, 1995; Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest, 2000)

A Messiás fogalma:

A Messiás szó a héber 'felkent' szó (másijahh) görögösített változata. A 'felkent' szó arra a mozdulatra utal, amely során a király, a pap és a próféta fejét olajjal megkenték, és így iktatták be őket tisztükbe. (2Móz 29,7) Az ósatyák korában még együtt volt ez a három tisztség. Az Ószövetségben ennek a három tisztségnek a képviselőit nevezik fölkenetnek. A király felkenetését úgy értelmezték, hogy a felkenés során a király különleges kapcsolatba kerül Istennel, aki a királyt sérti, sérti Istent. (1Sám 24,7) Eleinte csak a főpapot kenték fel, később valamennyi papot. Így a papi felkenetés elveszítette különleges jellegét.

Messiási váradalmak:

A Messiás a láthatatlan Isten teljhatalmú megbízottja, aki a váradalmak szerint az emberiség számára a szabadulást elhozza. Izrael Messiás-váradalma a fogság utáni korban terjedt el. A fogság után alapvetően két típusú Messiási-váradalom mutatkozott meg:

1. Királyi, nemzeti Messiás:

A Messiás küldetésében a politikai jellegre esik a hangsúly. A Messiás az, akinek a népek engedelmeskedni fognak, akinek eljövetele után a paradicsomi kor veszi kezdetét. A jövőendő szabadulás reménye Dávid-dinasztiájához kapcsolódott. Mivel azonban a remélt aranykor nem következett be, ezért kitolódott a váradalom a későbbi jövőbe. A kései királyság idejétől kezdve, de különösen is a babiloni fogság idejében egy olyan "Felkent"-nek a várása kezdődött, aki a nyomasztó jelent felváltó üdvidőszak ideális uralkodója lesz. Az ő alakjával kapcsolódott össze Dávid országa helyreállításának, és annak kiterjesztésével valamilyen világuralomnak a reménysége. Sőt a politikai béke megteremtésén túl az egész teremtettség megújítását is tőle várták. A zsidóság reménysége szerint: az Isten által „felkent király”, a Messiás hoz szabadulást az elnyomás alól erővel és hatalommal győz. Az írástudók és farizeusok a királyi, nemzeti Messiást várták.

2. Prófétai, apokaliptikus Messiás:

A Messiás küldetésében a szenvedés jellegére esik a hangsúly. Ez a Messiás egyrészt Isten akaratát közli a néppel. (5Móz 18,15kk) Másrészt ez az emberfeletti, preegzisztens (földi létforma előtt is létező) személy (Emberfia) az utolsó idők nyomorúsága után elhozza az üdvkorszakot. Jézus Emberfiának nevezi magát. Az Emberfia szenved, halálba megy, dicsőségben tér vissza, rejtetten gyakorolja hatalmát. Az apokaliptikus váradalmak szerint a Messiás egy kozmikus harcban győzelmet fog aratni.

Jézus, a Messiás:

Jézust azonosították a Messiással - görögül Krisztussal –, ezért is állandó méltóságneve Jézusnak a Krisztus. András néhány órát töltött el együtt Jézussal, és már azt mondja róla: „Megtaláltuk a Messiást” – (ami azt jelenti: Felkent). (Jn 1,41) Péter így szól Jézus felkenetéséről: „A názáreti Jézust felkenete az Isten Szentlélekkel és hatalommal, és ő

szertejárt, jót tett, és meggyógyított mindenkit, akik az ördög igájában vergődtek, mert az Isten volt vele.” (ApCsel 10,38) Jézus nem alkalmazta magára a Messiás elnevezést, bizonyára a nemzeti váradalmak miatt. Jézus - küldetése elején - kijelenti, hogy küldetésének pecsétjeként ő a Felkent: „Az Úr Lelke van énrajtam, mivel felkent engem, hogy evangéliumot hirdessek a szegényeknek; azért küldött el, hogy a szabadulást hirdessem.” (Lk 4,18) Pilátus előtt pedig azzal vádolják: „azt állítja magáról, hogy ő a felkent király.”

A Heidelbergi Káté 31. kérdés-feleletében Jézussal kapcsolatban fogalmazza meg a hitvallás:

Miért nevezzük őt Krisztusnak, azaz Felkentnek?

Azért, mert őt az Atya Isten rendelte és a Szentlélekkel felkente a mi legfőbb prófétánkká és tanítónkká, aki Istennek titkos tanácsát és akaratát a mi váltságunk felől tökéletesen kijelentette; továbbá egyetlenegy főpapunkká, aki minket testének egyetlenegy áldozatával megváltott és az Atya Isten előtt könyörgésével szüntelenül közbenjár értünk; és örökkévaló királyunkká, aki minket igéjével és Lelkével oltalmaz és megtart.

A Heidelbergi Káté a hívő embert Krisztus felkenetése részesének vallja a 32. kérdés-feleletben:

Miért hívnak téged Krisztusról keresztyénnek?

Azért mert hit által Krisztusnak tagja, és így az ő felkenetésének részese vagyok avégre, hogy nevére én is vallást tegyek, magamat élő hálaáldozatként neki adjam, s a bűn és ördög ellen ez életben szabad lelkiismerettel harcoljak és azután övele együtt minden teremtmény felett örökké uralkodjam.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Az ötödik osztályos gyerekek számára a „Messiás” szó ismert már, ha a korábbi években tanult hittant. Viszont tartalmilag a Messiás többletjelentése mindenképpen jó, ha előkerül a közös gondolkodások során. Mivel az óra fő témája a Jézus Krisztus Messiás volta, illetve a korban az erről való gondolkodás a zsidók és a keresztyének között, jó lehetőség adódik arra is, hogy a gyerekek maguk elmondják, hogy nekik mit jelent Krisztus. Ne akarjunk hitvallásokat kicsikarni a gyerekekből, inkább legyen lehetőség az őszinte beszélgetésre, közös gondolkodásra, akár kérdések feltételére is.

Jó lehetőség az óra arra is, hogy a földi királyokról, uralkodókról való jellemzők összegyűjtésével/átgondolásával Jézus Krisztus király voltának jellegzetességeiről beszéljünk.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none">Bátoritással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban.	<ul style="list-style-type: none">Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban.

<ul style="list-style-type: none"> • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja segítséggel értelmezni a Messiás megnevezést a tankönyvi szöveg alapján. ○ Tudja segítséggel, tanári kérdések alapján megfogalmazni az első keresztyének korának lényegi jellemzőit. ○ Tudja segítséggel értelmezni és memorizálni a lecke Igéjét: Máté 6,10 	<ul style="list-style-type: none"> • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja elmondani mit jelent a Messiás megnevezés. ○ Tudja elmondani a tankönyvi szöveg alapján, az első keresztyének korának jellemzőit. ○ Tudja önállóan értelmezni és memorizálni a lecke Igéjét: Máté 6,10
---	---

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Jézus, mint Messiás. Ő a Szabadító, aki üdvösséget hoz.

Kognitív cél: Jézus, mint Messiás felismertetése. A Messiás fogalom korosztálynak megfelelő megértése.

Affektív cél: A szeretet és béke érzelmi jellemzőinek feltárása az első keresztyének, ill. a Messiás tanítása alapján.

Pragmatikus cél: Segítségnyújtás, hogy tudatosan keressék a tanulók saját környezetükben a béketeremtés és a szeretet megélésének a lehetőségeit.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>1. Játék: Jó vezető rossz vezető (jó király, rossz király)</p> <p>a) A történelem királyai tabló: Egy-egy negatív (alkalmatlan) uralkodó nevezetes tetteinek ismertetése: Néro felgyújtja Rómát Caligula- lovat ültet a szenátusba – csak az óraszerkezetek érdeklík – elpazarolja az ország vagyonát Egy-egy pozitív uralkodó nevezetes tetteinek ismertetése István-intelmek (részletek)</p> <p>b) A tulajdonság kereső: összegyűjtjük és a táblára írjuk a csoport szerint legfontosabb vezetői erényeket Megbeszéljük, hogy ezekből melyik illet Jézusra</p>	

Feldolgozási javaslat	<p>1. Beszélgetés a bibliai történetről</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lehet-e egy földi király tökéletes uralkodó? • Miért gondolták Jézusról sokan, hogy ő az Istentől küldött béke királya? • Mit jelent a Messiás jelző? • Ha te uralkodhatnál egy napig, min változtatnál? <p>Kapcsolódó feladat: Munkafüzet 1-3. feladat</p> <p>2. Szabálykönyv készítés: A békesség országa, osztálya, csapata: A legfontosabb szabályok megfogalmazása (A/3-as méretben) címerrel, pecséttel, iniciáléval díszítve. Az elkészült példányt kifüggesztjük a közös tér falára.</p> <p>3. Aranymondás: <i>„Jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is.” (Mt 6,10)</i></p> <p>4. Énekjavaslat: „Jöjj, királyom, Jézusom...” RÉ 464. d.</p>	Munkafüzet
Munkáltatás	A munkafüzet feladatai	
Házi feladat	Ha az órán nincs rá lehetőség: Mf 1. feladat	

KÉPELEMZÉSI ÉS SZÖVEGELEMZÉSI MÓDSZERTANI SEGÉDLET

Tankönyv: 69. oldal

A képen látható: Illusztráció: hajtás a kivágott fa tövében, felkenés, korona

A szöveg: Az első keresztyének.

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

- Mit jelképeznek a képek?

2. Szövegelemzés

- Mire várt Isten kiválasztott népe? Miért?
- Miért várták az új Király eljövetelét?
- Mit tanított Jézus Isten országáról?
- Mit mondott a rossz életű, bűnös embereknek?
- Mit válaszolt Péter Jézus kérdésére?
- Kik voltak a keresztyének?

BESZÉLGETÉSPONTOK AZ ARANYMONDÁSHOZ

„Jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is.”

- Honnan származik az idézet?
- Kinek az országáról van szó?
- Mit tanított Jézus Isten országáról?
- Mondd el az Úri imádságot!

EGYÉB ÖTLETEK

1. Szituációs játék: Felkenetés

Olívaolajjal és egy kendővel felszerelve, az arra önként vállalkozó hittanosokkal megmutathatjuk azt, hogy mit jelentett a Biblia korában "felkenni" valakit. Beszéljünk előtte az olajról – miért pont ezt a folyadékot használták? Miután "felkentünk" valakit, beszéljünk vele arról, hogy milyen érzés volt, miért volt furcsa, esetleg vicces, vagy megható? Milyen lehetett felkentnek lenni? Miért hívták a "Messiást" is így?

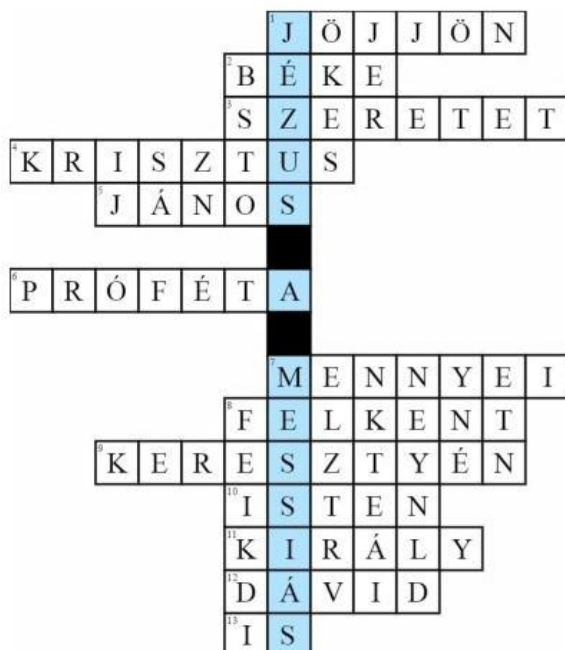
2. Játék: Pünkösdi királyválasztás:

Valamilyen erő és ügyességi játékkal királyt választunk. A jutalmat is előre közösen kitalálja az osztály.

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

1. feladat:

„Fejtsd meg a rejtvényt, és a megfejtést írd alá!”

Jézus a Messiás

A TÉMÁHOZ FELHASZNÁLHATÓ ÉNEKEK:

Református énekeskönyv: 242. dics. 1.4-5. verse: Téged Úr Isten...

Református énekeskönyv: 482. dics.1.3.5-6. verse: Mi kegyes Atyánk (dall. RÉ 161. dics. Siess, keresztyén)

Református énekeskönyv: 483. dics. 6. 8-9. verse: Jöjjön el a te országod

Berkesi Sándor: Az Úrnak zengjen az ének: 99. Mit használ a keresztyénségem (dall. RÉ 42. zsolt. Mint a szép híves patakra)